

УДК 347.77(477):346.545

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-12\(22\)-416-427](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-12(22)-416-427)

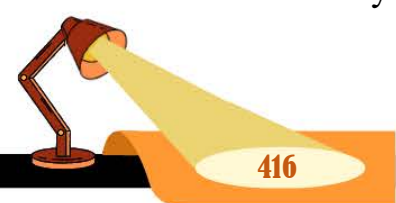
Перегуда Юлія Андріївна доктор економічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри організація туристичної діяльності, професор кафедри організації туристичної діяльності Навчально-наукового інституту управління, економіки та бізнесу Міжрегіональної Академії управління персоналом, доцент кафедри глобальної економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України, <https://orcid.org/0000-0002-1434-2509>

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВА ЕКСПЕРТИЗА МЕХАНІЗМІВ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ УКРАЇНИ

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз економіко-правової експертизи механізмів захисту прав інтелектуальної власності в сучасних умовах України. Розглянуто ключові проблеми функціонування правової системи у сфері інтелектуальної власності, зокрема недосконалість інституційного забезпечення, низький рівень правової культури бізнесу та суспільства, складнощі судового захисту й неефективність механізмів досудового врегулювання спорів. Автором акцентовано увагу на економічних наслідках порушення прав інтелектуальної власності, що проявляються у зниженні інвестиційної привабливості, втраті конкурентних переваг українських виробників, поширенні тіньової економіки та зменшенні надходжень до державного бюджету. Особливу увагу приділено аналізу міжнародних стандартів у сфері охорони прав інтелектуальної власності, а також зобов'язанням України в контексті інтеграції до Європейського Союзу та імплементації угод Світової організації торгівлі.

Запропоновано підхід до вдосконалення механізмів захисту інтелектуальних прав, що передбачає посилення ролі адміністративних та судових інструментів, розвиток альтернативних способів врегулювання спорів, запровадження сучасних цифрових технологій у сфері моніторингу та реєстрації об'єктів інтелектуальної власності. Обґрунтовано необхідність посилення міжвідомчої взаємодії державних органів, інститутів громадянського суспільства та бізнес-середовища задля підвищення ефективності протидії порушенням прав інтелектуальної власності. Зроблено висновок, що економіко-правова експертиза повинна стати інструментом оцінки результативності та доцільності застосування тих чи інших механізмів захисту, з урахуванням як юридичних, так і фінансово-економічних аспектів.

Результати дослідження можуть бути використані для формування державної політики у сфері інтелектуальної власності, удосконалення законодавства,

підвищення якості правозастосовної практики, а також у процесі гармонізації національних норм із європейськими стандартами.

Ключові слова: інтелектуальна власність, механізми захисту, економіко-правова експертиза, судовий захист, цифровізація, правова система, інноваційний розвиток, європейська інтеграція.

Pereguda Yuliya Doctor of Economics, Associate Professor, Deputy Head of the Department of Organization of Tourism Activities, Professor of the Department of Organization of Tourism Activities of the Educational and Scientific Institute of Management, Economics and Business Interregional Academy of Personnel Management, Associate Professor of the Department of Global Economics, National University of Life Resources and Environmental Management of Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-1434-2509>

ECONOMIC AND LEGAL ANALYSIS OF MECHANISMS FOR PROTECTING INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS IN MODERN UKRAINE

Abstract. This article provides a comprehensive analysis of the economic and legal mechanisms for protecting intellectual property rights in modern Ukraine. It examines key problems in the functioning of the legal system in the field of intellectual property, in particular the imperfection of institutional support, the low level of legal culture in business and society, the difficulties of judicial protection and the ineffectiveness of pre-trial dispute resolution mechanisms. The author focuses on the economic consequences of intellectual property rights violations, which manifest themselves in a decline in investment attractiveness, loss of competitive advantages for Ukrainian manufacturers, spread of the shadow economy, and a decrease in state budget revenues. Particular attention is paid to the analysis of international standards in the field of intellectual property rights protection, as well as Ukraine's obligations in the context of integration into the European Union and the implementation of World Trade Organisation agreements.

An approach to improving intellectual property rights protection mechanisms is proposed, which involves strengthening the role of administrative and judicial instruments, developing alternative dispute resolution methods, and introducing modern digital technologies in the field of monitoring and registering intellectual property objects. The need to strengthen interagency cooperation between state bodies, civil society institutions and the business community in order to increase the effectiveness of countering intellectual property rights violations is justified. It is concluded that economic and legal expertise should become a tool for assessing the effectiveness and expediency of applying certain protection mechanisms, taking into account both legal and financial and economic aspects.

The results of the study can be used to shape state policy in the field of intellectual property, improve legislation, enhance the quality of law enforcement practices, and harmonise national regulations with European standards.

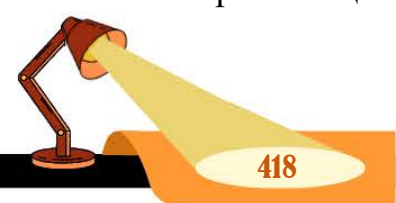
Keywords: intellectual property, protection mechanisms, economic and legal expertise, judicial protection, digitalisation, legal system, innovative development, European integration.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку економіки знань та цифровізації суспільства права інтелектуальної власності набувають особливого значення як ключовий чинник інноваційної діяльності, конкурентоспроможності підприємств та інтеграції України у світовий економічний простір. Водночас існуючі механізми їх захисту в Україні залишаються недостатньо ефективними, що зумовлює значні ризики для національної економіки, державної політики у сфері інновацій та інвестиційного клімату. Незважаючи на поступове вдосконалення законодавства, проблемними залишаються питання належного функціонування інституційного забезпечення, слабка практична реалізація норм права та недостатня інтеграція економічних і правових механізмів у єдину систему.

Серед ключових викликів можна виокремити поширеність піратства та контрафактної продукції, що негативно впливає на надходження до державного бюджету, підриває довіру міжнародних партнерів і гальмує розвиток вітчизняного ринку інноваційних товарів та послуг. Додатковим фактором є складність та тривалість судових процесів, що знижує рівень доступності правового захисту для суб'єктів господарювання. Недостатній розвиток альтернативних способів вирішення спорів, зокрема медіації та арбітражу, також ускладнює ефективне забезпечення прав власників інтелектуальної власності.

Важливим аспектом є й низький рівень правової культури та обізнаності бізнесу і суспільства щодо цінності нематеріальних активів. Це призводить до недооцінки економічних бенефітів від належного захисту інтелектуальної власності, обмежує інвестиційні потоки у сферу досліджень і розробок та не стимулює підприємців до впровадження інноваційних рішень. Відсутність комплексної системи економіко-правової експертизи унеможлиблює своєчасну оцінку ефективності діючих механізмів, а також створення практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Особливого значення ця проблематика набуває в умовах євроінтеграційного курсу України. Угода про асоціацію з ЄС та зобов'язання перед Світовою організацією торгівлі вимагають від нашої держави приведення національної системи захисту інтелектуальних прав у відповідність до європейських і міжнародних стандартів. Водночас українська практика свідчить про наявність значного розриву між задекларованими нормами та реальним станом їх реалізації. Це створює загрозу втрати інноваційного потенціалу країни, ускладнює міжнародне співробітництво та обмежує можливості для сталого економічного зростання.

Таким чином, постає нагальна потреба у комплексному вивченні економіко-правових засад захисту прав інтелектуальної власності, визначенні їхньої результативності та виявленні оптимальних шляхів удосконалення з урахуванням як внутрішніх соціально-економічних умов, так і міжнародних зобов'язань України. Саме економіко-правова експертиза здатна забезпечити цілісне поєднання правових та економічних підходів, що дозволить створити ефективніші механізми захисту, знизити рівень правопорушень у цій сфері та зміцнити позиції України на світовій арені.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

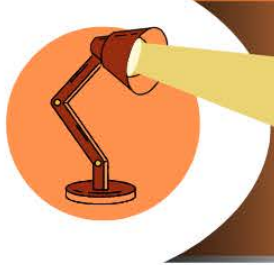
Сучасна дискусія щодо захисту інтелектуальної власності (ІВ) в Україні концентрується навколо двох взаємопов'язаних блоків: гармонізація національного законодавства та правозастосовної практики з європейськими і міжнародними стандартами; економічні наслідки недосконалого правового захисту та необхідність впровадження ефективних інструментів моніторингу, реєстрації й комерціалізації нематеріальних активів.

І. Коваль та Є. Глазков звертають увагу на те, що процес імплементації стандартів ЄС уже дає певні результати, проте на шляху до повноцінного їх запровадження залишаються системні прогалини в інституційній координації та практиці правозастосування [1, с. 169]. Також вони приділяють увагу питанням спеціалізації судів і створенню умов для оперативного розгляду справ в сфері інтелектуальної власності як важливої передумови для підвищення довіри інвесторів та бізнесу [1, с. 169].

Такі автори, як Ю. Полякова, О. Котуха та М. Олашин опубліковані в юридичних часописах, підкреслюють економічний вимір проблеми: порушення прав у галузі інтелектуальної власності корелюють із зниженням інвестиційної привабливості, перетіканням ринків у тіньовий сегмент та втратою конкурентних переваг національних виробників [2, с. 123]. Також у їх дослідженнях економіко-правові засади захисту аналізуються як нормативні інструменти, так і практика реалізації заходів захисту, зокрема митні процедури та механізми відшкодування збитків [2, с. 123]. Дослідники наголошують на необхідності комплексної економіко-правової експертизи як механізму оцінки не лише юридичної відповідності правил, а й їхньої ефективності з точки зору впливу на ВВП, інвестиції та рівень інноваційної активності [2, с. 124].

Такі науковці, як М. Демчук та С. Дяченко поєднують нормативно-правовий аналіз із прикладними підходами: огляди судової практики, порівняльно-правові дослідження та кейс-аналіз економічних наслідків порушень інтелектуальної власності [3, с. 94]. Їх дослідження присвячені розгляду цивільно-правових механізмів захисту, систематизують типові проблеми доказування, визначення розміру збитків і забезпечення судових рішень [3, с. 95]. Автори відзначають, що судова практика нерідко суперечлива і потребує уніфікації підходів, що ускладнює встановлення прецедентів і прогнозованість результатів [3, с. 95].

Водночас у науковій думці помітний брак досліджень, які б визначали економічний ефект від впровадження конкретних інструментів захисту. Саме тут відкривається поле для подальших емпіричних досліджень і для застосування економіко-правової експертизи як методології, яка поєднує юридичну оцінку й економічне моделювання ефектів запропонованих реформ.

Мета статті: комплексне дослідження економіко-правових засад захисту прав інтелектуальної власності в сучасних умовах України з урахуванням національних особливостей правозастосовної практики та міжнародних стандартів.

Виклад основного матеріалу.

Проблематика захисту інтелектуальної власності набула особливої актуальності у зв'язку з інтенсифікацією цифрової трансформації, розширенням доступу до результатів інтелектуальної діяльності та зростанням випадків їх незаконного використання. Сфера правової охорони інтелектуальної власності в Україні залишається вразливою до внутрішніх і зовнішніх викликів, що пов'язано як із недосконалістю інституційної системи, так і з низьким рівнем правової культури бізнесу та суспільства.

Ключовою проблемою виступає недосконалість нормативно-правового та інституційного забезпечення. Як зазначають вітчизняні дослідники, національна система захисту інтелектуальної власності потребує гармонізації з європейськими стандартами, оскільки без цього неможливо забезпечити ефективний правозастосовний механізм [1, с. 172]. Складність ситуації полягає у фрагментарності законодавчої бази, відсутності належної координації між державними органами, що створює додаткові перешкоди для власників прав. Інші українські науковці також наголошують, що Україні бракує чіткої стратегії у сфері протидії порушенням прав інтелектуальної власності, а наявні інститути часто демонструють низький рівень ефективності [2, с. 125].

Економіко-правова експертиза вказує й на значні економічні наслідки порушень у цій сфері. Згідно з висновками дослідників, поширення піратства та контрафакту не лише знижує інвестиційну привабливість України, а й призводить до втрати конкурентних позицій на світових ринках [4, с. 100]. Відсутність належного захисту об'єктів інтелектуальної власності змушує бізнес мінімізувати витрати на інноваційні розробки, що негативно впливає на науково-технічний прогрес. У результаті формується порочне коло: слабка охорона прав інтелектуальної власності — зниження інноваційної активності — посилення тіньових практик — втрата надходжень до бюджету [4, с. 101].

Окремої уваги заслуговує питання судового захисту. Українські суди не завжди мають достатній рівень спеціалізації для розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності, що зумовлює тривалість процедур та неоднозначність судової практики [5, с. 22]. Низька ефективність досудового врегулювання спорів додатково ускладнює ситуацію, змушуючи бізнес звертатися до міжнародних

механізмів захисту, що збільшує витрати й затягує процес відновлення порушених прав [5, с. 22].

Важливо підкреслити, що в умовах європейської інтеграції Україні необхідно не лише адаптувати законодавство, але й підвищувати правову культуру суспільства. Одним із стримуючих чинників ефективного функціонування системи охорони інтелектуальної власності є недостатня обізнаність громадян та підприємців щодо правових механізмів їх захисту [6, с. 26]. Відсутність системної просвітницької політики створює підґрунтя для легітимізації тіньових практик, які суспільство часто сприймає як норму.

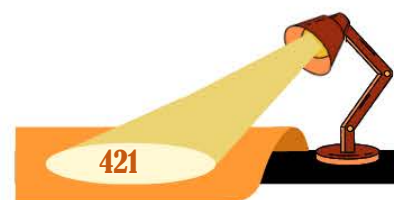
У цьому контексті економіко-правова експертиза дозволяє сформувати цілісний підхід до оцінки ризиків та наслідків порушень у сфері інтелектуальної власності. Економічна шкода від порушень включає не лише прямі фінансові втрати правовласників, але й опосередковані наслідки — зниження обсягів інноваційного виробництва, скорочення надходжень від податків, зростання рівня безробіття у високотехнологічних галузях [7, с. 44].

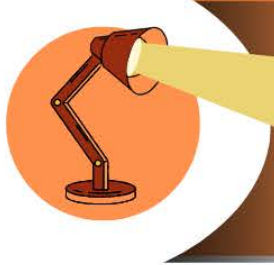
Таким чином, сучасна система захисту прав інтелектуальної власності в Україні потребує комплексної модернізації. Лише системний підхід дозволить забезпечити належний рівень охорони прав інтелектуальної власності, підвищити інвестиційну привабливість України та закласти підґрунтя для сталого економічного розвитку.

Для України питання захисту інтелектуальних прав має не лише внутрішньополітичний вимір, але й міжнародне значення, оскільки виконання зобов'язань перед Європейським Союзом і Світовою організацією торгівлі є ключовою умовою її інтеграції до єдиного ринку ЄС та участі у міжнародних торговельних відносинах.

Насамперед варто відзначити роль Угоди СОТ про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода ТРІПС), яка закріплює мінімальні стандарти охорони інтелектуальної власності. Україна, ставши учасником СОТ, взяла на себе зобов'язання забезпечити відповідність національного законодавства цим стандартам [8, с. 533]. Водночас на практиці адаптація триває повільно: низка положень законодавства залишається неузгодженою, а ефективність їх застосування — недостатньою [8, с. 533]. Саме тому гармонізація з нормами угода ТРІПС виступає одним із ключових напрямів вдосконалення правової системи.

Не менш важливою є Угода про асоціацію між Україною та ЄС, що передбачає імплементацію європейських стандартів охорони інтелектуальної власності. У положеннях цього документа йдеться не лише про захист авторських прав чи патентів, але й про створення умов для прозорого функціонування ринку, боротьбу з контрафактом, посилення інституційної спроможності судової системи [9, с. 272]. Фактично, йдеться не лише про формальну адаптацію законодавств, а побудову ефективної системи правозастосування.

Разом із тим, сучасний стан правової охорони інтелектуальної власності в Україні свідчить про низку системних проблем. Як наголошує низка українських науковців, адміністративні інструменти контролю залишаються фрагментарними, відсутня єдина стратегія державної політики, а судова практика нерідко демонструє суперечливість рішень [2, с. 124]. Це знижує рівень довіри бізнесу до системи захисту прав і водночас створює додаткові бар'єри для інвестицій.

У цьому контексті особливої уваги потребує розвиток альтернативних способів врегулювання спорів. Досвід держав — членів ЄС підтверджує, що медіація, арбітраж та інші ADR-інструменти є ефективними методами забезпечення балансу між швидкістю і справедливістю вирішення спорів [10, с. 264]. За висновками Т. Чеботарьової, запровадження медіації у сфері інтелектуальної власності дозволить значно розвантажити суди, скоротити строки вирішення конфліктів та зменшити витрати сторін [10, с. 264]. В Україні цей механізм перебуває на початковому етапі розвитку, однак його потенціал у поєднанні з міжнародними зобов'язаннями є значним.

Особливе значення у процесі модернізації має цифровізація механізмів охорони інтелектуальних прав. Зокрема, впровадження сучасних цифрових інструментів є передумовою прозорості й ефективності у сфері реєстрації та моніторингу об'єктів інтелектуальної власності - створення інтегрованих електронних реєстрів, автоматизованих систем моніторингу порушень, використання технологій блокчейн для підтвердження авторства та забезпечення незмінності даних [11, с. 871]. Такі підходи не лише відповідають європейським вимогам, але й забезпечують мінімізацію корупційних ризиків.

Поряд із цим, важливо враховувати й економічний аспект, адже недотримання міжнародних стандартів охорони інтелектуальної власності призводить до втрати конкурентних переваг, поширення тіньової економіки та зменшення надходжень до державного бюджету [12, с. 63]. Водночас забезпечення відповідності європейським і світовим стандартам сприяє зростанню інвестиційної привабливості держави та підвищенню рівня довіри з боку міжнародних партнерів.

Проблемним залишається й питання судового захисту: судові процедури у сфері інтелектуальної власності залишаються надмірно тривалими та ускладненими, що знижує їхню ефективність і стимулює сторони шукати альтернативні форми врегулювання спорів [13, с. 440]. Водночас гармонізація судової практики із загальноєвропейськими стандартами потребує підвищення рівня спеціалізації суддів, створення спеціалізованих судів з питань інтелектуальної власності та посилення кваліфікаційних вимог.

Таким чином, міжнародні стандарти у сфері інтелектуальної власності виступають не лише орієнтиром для правової системи України, але й інструментом забезпечення її економічної та політичної інтеграції. Виконання зобов'язань у межах ЄС та СОТ сприятиме не тільки зміцненню інституційної спроможності

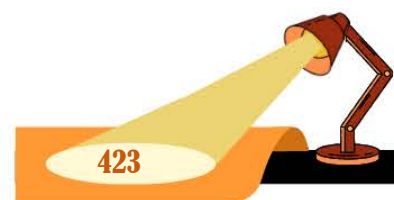
держави, але й формуванню конкурентоспроможної інноваційної економіки. Україна має всі передумови для створення сучасної системи охорони інтелектуальної власності, здатної відповідати викликам глобалізованого світу та забезпечувати сталий розвиток у довгостроковій перспективі.

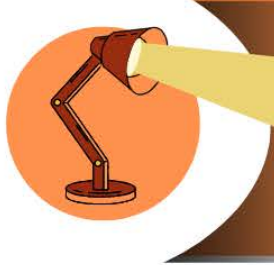
Водночас, посилення ефективності протидії порушенням прав інтелектуальної власності в Україні неможливе без організованої та координаційної взаємодії державних органів, інститутів громадянського суспільства та бізнес-середовища. У сучасних умовах численні випадки порушень пов'язані з розривами між різними гілками державної влади, а також із низьким рівнем інституційної спроможності кожного учасника системи. Українські науковці, зокрема Г. Ус, підкреслюють, що лише узгоджені дії між митними службами, правоохоронцями, антимонопольними органами, органами сертифікації, організаціями креативної індустрії та бізнесом можуть сформувати сталий та ефективний механізм превенції та реагування [14, с. 173]. Також вона підкреслює, що міжвідомча взаємодія дозволяє своєчасно обмінюватись інформацією про ризики, координувати перевірки, оптимізувати оперативні реакції й уникати дублювання повноважень [14, с. 174].

Коли кожен орган діє у власному «секторі», без взаємодії, з'являється ефект «сліпих зон» — порушення у галузі інтелектуальної власності можуть уникати контролю, коли вони перетинають кордони повноважень. Бізнес-середовище, у свою чергу, має бути не лише пасивним об'єктом контролю, а активним партнером: через саморегуляційні ініціативи, галузеві кодекси доброчесності, асоціації правовласників, що беруть участь у плануванні та моніторингу. Науковці відзначають, що за відсутності такого залучення бізнесу велика частина порушень лишається «невидимою» для державних структур [15, с. 56]. Це особливо актуально й у контексті регіонального моніторингу: підприємства у віддалених регіонах часто мають менше ресурсів для звернення до судів або до органів влади, а якісна інформаційна взаємодія дозволяє виявити патерни порушень, обмінюватися сигналами та висвітлювати випадки зловживань [15, с. 57].

Також варто відзначити, що роль громадянського суспільства (ГО, медіа, професійні об'єднання, правозахисники) є значною: вони здатні виявляти системні проблеми, надавати незалежні оцінки, створювати публічний тиск та контроль, формувати суспільну повагу до інтелектуальних прав. Науковці зазначають, що взаємодія громадськості з державою сприяє прозорості процедур, зменшенню корупційних ризиків та підвищенню легітимності застосованих заходів [16, с. 79].

Економіко-правова експертиза виступає ключовим інструментом, здатним оцінити результативність та доцільність застосування різних механізмів захисту інтелектуальної власності. Замість формального визнання інструментів, експертиза має дозволяти відповісти: чи виправдані витрати на запуск спеціалізованих судів, чи буде ефект від додаткового адміністративного контролю, чи доцільно

вводити новий цифровий реєстр. Дослідники підкреслюють, що сучасний підхід має враховувати не лише юридичні критерії відповідності, але й економічні показники: витрати, очікуваний економічний ефект, вартість транзакцій, ризики й потенційні втрати [17, с. 10].

Важливою складовою економіко-правової експертизи є аналіз вторинних ефектів: чи новий адміністративний інструмент не створить бар'єрів для малого бізнесу; чи експансія судів чи контролю не приведе до збільшення процедурних корупційних ризиків; чи цифровий реєстр не викличе збільшення адміністративних витрат для заявників [18, с. 101]. Українські науковці акцентують увагу акцентується на потребі перевіряти кожен інструмент через призму співвідношення витрат і вигоди [18, с. 101].

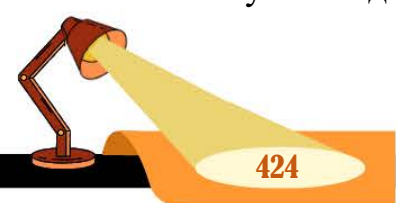
На основі розробленого такого підходу можуть формуватися рекомендації, які визначають пріоритети для держави: наприклад, першочергово інвестувати у ті інструменти, що мають найкоротший «переломний період» (тобто за які держбюджет окупиться швидше через зменшення втрат від порушень). Крім того, експертиза може визначати порогові нормативні значення: мінімальний обсяг обороту чи масштаби бізнесу, з яких застосовується захист, або розподіл ризику між державою і заявником. У працях українських дослідників підкреслюється, що залучення економічних критеріїв дозволяє формувати більш гнучкі й результативні механізми захисту [15, с. 56].

У підсумку можна сказати, що лише через посилену та ефективну міжвідомчу взаємодію державних органів, бізнесу та громадськості і через застосування економіко-правової експертизи як системного інструменту оцінки ефективності й доцільності механізмів захисту інтелектуальної власності можливо сформувані справді дієву систему, здатну мінімізувати порушення, стимулювати інновації й забезпечити економічне зростання.

Висновки. Функціонування правової системи у сфері інтелектуальної власності в Україні стикається з низкою ключових проблем, зокрема недосконалістю інституційного забезпечення, низьким рівнем правової культури бізнесу та суспільства, складнощами судового захисту та неефективністю механізмів досудового врегулювання спорів.

Економіко-правова експертиза довела свою доцільність як інструмент оцінки ефективності та доцільності застосування адміністративних, судових і альтернативних механізмів захисту, дозволяючи враховувати як юридичні, так і фінансово-економічні аспекти, у тому числі вплив порушень на інвестиційну привабливість, конкурентні переваги та державний бюджет.

Перспективними напрямками подальших досліджень є розробка інтегрованих моделей оцінки результативності системи захисту інтелектуальної власності, удосконалення методик застосування цифрових технологій для моніторингу та реєстрації об'єктів інтелектуальної власності, а також дослідження впливу міжвідомчої координації та залучення громадянського суспільства на

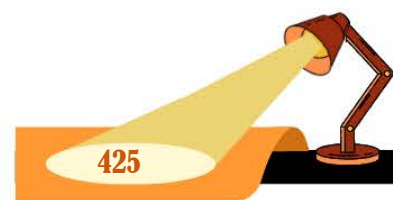

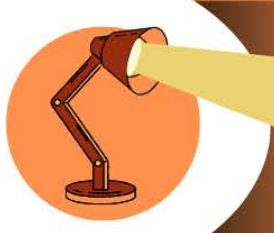

динаміку порушень і економічні результати. Крім того, доцільним є порівняльний аналіз українських практик із міжнародними стандартами та досвідом держав-членів ЄС і положеннями Світової організації торгівлі, що дозволить визначити пріоритетні напрями реформ, розробити практичні рекомендації щодо підвищення ефективності системи захисту та стимулювання інноваційної активності в Україні.

Література:

1. Коваль І.Ф., Глазков Є.С. Запровадження в Україні європейських стандартів охорони і захисту прав інтелектуальної власності. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2025. С. 168–182. DOI: <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2025.1.17>
2. Полякова Ю. В., Котуха О. С., Олашин М. М. Економіко-правові засади захисту інтелектуальної власності: український та європейський досвід. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2023. № 3(21). С. 122–132. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-3\(21\)-122-132](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-3(21)-122-132)
3. Демчук М. В., Дяченко С. В. Аналіз судової практики захисту прав інтелектуальної власності в цивільному праві. Ірпінський юридичний часопис. 2023. № 3(12). С. 93–103. DOI: [https://doi.org/10.33244/2617-4154-3\(12\)-2023-93-103](https://doi.org/10.33244/2617-4154-3(12)-2023-93-103)
4. Шевчук В. О., Ковбатюк М. В., Горбань А. В. Система інтелектуальної власності в умовах формування нової парадигми розвитку економічних систем. Economic Synergy. 2023. № 3. С. 98–111. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-3-7>
5. Бойко І. Й. Тенденції розвитку права інтелектуальної власності України в контексті Угоди про асоціацію. Прикарпатський юридичний вісник. 2021. Вип. 5(40). С. 22–25. DOI: <https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i5.926>
6. Гришко І.Ю., Уткіна М.С. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Прикарпатський юридичний вісник. 2020. Вип. 4(33). С. 26–30. DOI: <https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i4.618>
7. Галупова Л. І., Мартинюк І. В. Юрисдикція судових та позасудових органів у сфері захисту прав інтелектуальної власності. Часопис цивілістики. 2022. Вип. 45. С. 43–47. DOI: <https://doi.org/10.32837/chc.v0i45.464>
8. Дараганова Н.В. Виконання Україною зобов'язань у сфері міжнародної торгівлі в умовах воєнного стану. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. № 3. С. 532–535. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-3/128>
9. Пермінов Є. Т., Семенюк О. О. Порівняльно-правовий аналіз охорони прав інтелектуальної власності за міжнародним законодавством. Європейський правничий часопис. 2025. Вип. 6–7. С. 271–276. DOI: [https://doi.org/10.36919/3041-1149\(Print\).6-7.2025.271-276](https://doi.org/10.36919/3041-1149(Print).6-7.2025.271-276)
10. Чеботарьова Т. В. Європейські регіональні механізми захисту прав людини в умовах сучасних викликів. Державне будівництво та місцеве самоврядування. 2023. Вип. 46. С. 262–277. DOI: <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-262>
11. Штиров О., Сухорукова А. Правові аспекти відповідальності у сфері порушення прав інтелектуальної власності: світовий досвід і Україна. Публічне управління та регіональний розвиток. 2022. № 17. С. 867–904. DOI: <https://doi.org/10.34132/pard2022.17.10>
12. Пустовіт Ю., Коренюк О. Відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2023. № 127, 2 (квітень). С. 60–75. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2023\(127\)04](https://doi.org/10.31617/3.2023(127)04)

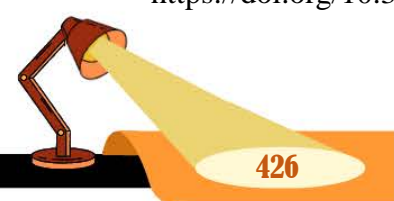

13. Худа В. В. Дослідження проблеми охорони й захисту прав інтелектуальної власності в контексті європейської інтеграції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Том 1 № 89. С. 438–442. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.1.62>
14. УС Г. Реалізація правових засад захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ. 2025. № 3. С. 172–180. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-3-172-180>
15. Капліна Г.А., Гуркіна В.В. Розвиток захисту права інтелектуальної власності в умовах збройної агресії. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2023. № 1(45). С. 55–59. DOI: <https://doi.org/10.33216/2218-5461/2023-45-1-55-59>
16. Лаговська Н.В. Проблеми захисту прав власності під час воєнного стану в Україні. Ірпінський юридичний часопис. 2023. № 2(9). С. 78–85. DOI: [https://doi.org/10.33244/2617-4154-2\(9\)-2022-78-85](https://doi.org/10.33244/2617-4154-2(9)-2022-78-85)
17. Гайченко А.В., Тюленев С.А. Збереження інтелектуальної власності в умовах російської збройної агресії. Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління. 2023. № 6(24). С. 8–15. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-6\(24\)-8-15](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-6(24)-8-15)
18. Коротун О. Ю. Захист прав інтелектуальної власності: сучасний стан розвитку процесуального законодавства. Прикарпатський юридичний вісник. 2019. Випуск 3(28), Том 1. С. 101–105. DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v1i3\(28\).329](https://doi.org/10.32837/pyuv.v1i3(28).329)

References:

1. Koval, I.F., & Glazkov, Ye.S. (2025). Zaprovdzhennia v Ukraini yevropeiskykh standartiv okhorony i zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti [Implementation of European standards of protection and safeguarding intellectual property rights in Ukraine]. *Pravnychi chasopys Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa – Legal Journal of Vasyl Stus Donetsk National University*, 168–182. <https://doi.org/10.31558/2786-5835.2025.1.17> [in Ukrainian].
2. Poliakova, Yu.V., Kotukha, O.S., & Olashyn, M.M. (2023). Ekonomiko-pravovi zasady zakhystu intelektualnoi vlasnosti: ukraïnskyi ta yevropeïskyi dosvid [Economic and legal principles of intellectual property protection: Ukrainian and European experience]. *Ekspert: paradyhmy yurydychnykh nauk i derzhavnoho upravlinnia – Expert: Paradigms of Legal Sciences and Public Administration*, 3(21), 122–132. [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-3\(21\)-122-132](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-3(21)-122-132) [in Ukrainian].
3. Demchuk, M.V., & Diachenko, S.V. (2023). Analiz sudovoi praktyky zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti v tsyvilnomu pravi [Analysis of judicial practice of intellectual property rights protection in civil law]. *Irpinskyi yurydychnyi chasopys – Irpin Law Journal*, 3(12), 93–103. [https://doi.org/10.33244/2617-4154-3\(12\)-2023-93-103](https://doi.org/10.33244/2617-4154-3(12)-2023-93-103) [in Ukrainian].
4. Shevchuk, V.O., Kovbatiuk, M.V., & Horban, A.V. (2023). Systema intelektualnoi vlasnosti v umovakh formuvannia novoi paradyhmy rozvytku ekonomichnykh system [The intellectual property system under the formation of a new paradigm of economic systems development]. *Economic Synergy*, 3, 98–111. <https://doi.org/10.53920/ES-2023-3-7> [in Ukrainian].
5. Boiko, I.I. (2021). Tendentsii rozvytku prava intelektualnoi vlasnosti Ukrainy v konteksti Uhody pro asotsiatsiiu [Trends in the development of intellectual property law of Ukraine in the context of the Association Agreement]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk – Prykarpattia Journal of Law*, 5(40), 22–25. <https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i5.926> [in Ukrainian].
6. Hryshko, I.Yu., & Utkina, M.S. (2020). Problemy zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [Problems of intellectual property rights protection in Ukraine]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk – Prykarpattia Journal of Law*, 4(33), 26–30. <https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i4.618> [in Ukrainian].
7. Halupova, L.I., & Martyniuk, I.V. (2022). Yurydyktsiia sudovykh ta pozasudovykh orhaniv u sferi zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti [Jurisdiction of judicial and non-judicial bodies in the field of intellectual property rights protection]. *Chasopys tsyvilistyky – Journal of Civilistics*, 45, 43–47. <https://doi.org/10.32837/chc.v0i45.464> [in Ukrainian].

8. Darahanova, N.V. (2024). Vykonannya Ukrainoiu zoboviazan u sferi mizhnarodnoi torhivli v umovakh voiennoho stanu [Fulfillment of Ukraine's obligations in international trade under martial law]. *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal – Legal Scientific Electronic Journal*, 3, 532–535. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-3/128> [in Ukrainian].

9. Perminov, Ye.T., & Semeniuk, O.O. (2025). Porivnialno-pravovyi analiz okhorony prav intelektualnoi vlasnosti za mizhnarodnym zakonodavstvom [Comparative legal analysis of intellectual property protection under international law]. *Yevropeyskyi pravnychi chasopys – European Law Journal*, 6–7, 271–276. [https://doi.org/10.36919/3041-1149\(Print\).6-7.2025.271-276](https://doi.org/10.36919/3041-1149(Print).6-7.2025.271-276) [in Ukrainian].

10. Chebotarivova, T.V. (2023). Yevropeyski rehionalni mekhanizmy zakhystu prav liudyny v umovakh suchasnykh vyklykiv [European regional mechanisms of human rights protection under modern challenges]. *Derzhavne budivnytstvo ta mistseve samovriaduvannya – State Building and Local Self-Government*, 46, 262–277. <https://doi.org/10.31359/1993-0941-2023-46-262> [in Ukrainian].

11. Shtyrov, O., & Sukhorukova, A. (2022). Pravovi aspekty vidpovidalnosti u sferi porushennia prav intelektualnoi vlasnosti: svitovyi dosvid i Ukraina [Legal aspects of liability in the field of intellectual property rights violations: world experience and Ukraine]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok – Public Administration and Regional Development*, 17, 867–904. <https://doi.org/10.34132/pard2022.17.10> [in Ukrainian].

12. Pustovit, Yu., & Koreniuk, O. (2023). Vidpovidalnist za porushennia prav intelektualnoi vlasnosti [Liability for intellectual property rights violations]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo – Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, 127(2), 60–75. [https://doi.org/10.31617/3.2023\(127\)04](https://doi.org/10.31617/3.2023(127)04) [in Ukrainian].

13. Khuda, V.V. (2025). Doslidzhennia problemy okhorony y zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti v konteksti yevropeiskoi intehtratsii [Study of intellectual property protection and safeguarding in the context of European integration]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seria: Pravo – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, 1(89), 438–442. <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.89.1.62> [in Ukrainian].

14. Us, H. (2025). Realizatsiia pravovykh zasad zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [Implementation of legal principles of intellectual property protection in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Dniprovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of Dnipro State University of Internal Affairs*, 3, 172–180. <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-3-172-180> [in Ukrainian].

15. Kaplina, H.A., & Hurkina, V.V. (2023). Rozvytok zakhystu prava intelektualnoi vlasnosti v umovakh zbroinoi ahresii [Development of intellectual property rights protection under armed aggression]. *Aktualni problemy prava: teoriia i praktyka – Actual Problems of Law: Theory and Practice*, 1(45), 55–59. <https://doi.org/10.33216/2218-5461/2023-45-1-55-59> [in Ukrainian].

16. Lahovska, N.V. (2023). Problemy zakhystu prav vlasnosti pid chas voiennoho stanu v Ukraini [Problems of property rights protection under martial law in Ukraine]. *Irpinskyi yurydychnyi chasopys – Irpin Law Journal*, 2(9), 78–85. [https://doi.org/10.33244/2617-4154-2\(9\)-2022-78-85](https://doi.org/10.33244/2617-4154-2(9)-2022-78-85) [in Ukrainian].

17. Haichenko, A.V., & Tiulieniev, S.A. (2023). Zberezhennia intelektualnoi vlasnosti v umovakh rosiiskoi zbroinoi ahresii [Preservation of intellectual property under Russian armed aggression]. *Ekspert: paradyhmy yurydychnykh nauk i derzhavnogo upravlinnia – Expert: Paradigms of Legal Sciences and Public Administration*, 6(24), 8–15. [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-6\(24\)-8-15](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-6(24)-8-15) [in Ukrainian].

18. Korotun, O.Yu. (2019). Zakhyst prav intelektualnoi vlasnosti: suchasnyi stan rozvytku protsesualnoho zakonodavstva [Protection of intellectual property rights: current state of procedural legislation development]. *Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk – Prykarpattia Journal of Law*, 1(3(28)), 101–105. [https://doi.org/10.32837/pyuv.v1i3\(28\).329](https://doi.org/10.32837/pyuv.v1i3(28).329) [in Ukrainian].

